

Procent opad, for der er ingen Grund til at sætte sig imod, at der virkelig bliver en hel Del store Embeder, det ville Lærerne i Almindelighed være glade ved. Vi skulle ikke nægte dem Forhøjelser, mener jeg, men tænke paa en faldende Skala opad, saa at Hovedstøtten falder for ned. Naturligvis maa man have in mente, at Statstilskuddet er det samme. Læreren i det lille Embede faar gennem dette en Haandsrækning der er lige saa stor som ved det store Embede. De smaa Embeder ere jo overvejende i Jylland, det har jeg oplyst før her i Tinget, og det ærede Medlem for Assens (Berntsen) var vred over, at jeg konstaterede det. (*Berntsen: Vred?*) Det kan ikke nægtes, at de ere overvejende i Jylland. Jeg maa maaske et Øjeblik standse for igen at paapege dette.

Af Landsbyembeder, Første- og Enelærerembeder, findes der 3,000 her i Landet. Deraf ere 1,400 paa en Begyndelseløn af fra 900 Kr. og opad, men de findes næsten alle paa Øerne. Der er kun 300 godt og vel i Jylland, ja 381, men af alle de andre 1,635, som ere under 900 Kr., alle de smaa Embeder, findes kun 149 paa samtlige danske Øer, medens omtrent 1,500 findes i Jylland. De 25 pCt. ville altsaa øge Afstanden mellem de jydsk Embeder og Ø-Embederne og derved bringe en Del Knurren frem fra de jydsk Lærere. — det er ikke den smukkeste Følelse —, fordi deres Kolleger blive noget flottere behandlede herovre. De ville ikke kunne holde denne Knurren tilbage. Jeg tror dog, man kan komme over denne Vanskelighed ved at slaa ind paa en Udvej af den Art, jeg nævned.

Jeg skal nævne en Smule Statistik fra Landsbyskolerne, meget lidt. Medens Første- og Enelærerne nu lønnes med en Begyndelseløn mellem 700 og 1,100 Kr. og ende med 1,400—1,800 Kr. — Statstil læget er 700 Kr. —, bliver nu Begyndelselønnen mellem 900 og 1,400 Kr. og Slutningslønnen 1,900—2,400 Kr. Slutlønnen bliver altsaa for alle danske Enelærere, som sidde i de mindste Embeder, 1,900 Kr. i Penge og 300 Kr. in natura, d. v. s. 2,200 Kr. i alt, og de faa 2,700 Kr., hvis de ere blandt de mest begunstigede. Der er nemlig 3—400 Embeder over 1,100 Kr. i Grundløn, saa de komme endnu højere op, de komme altsaa op til henimod 1,400 Kr. og faa en Slutningsløn paa 2,700 Kr., og 2,800 Kr. for de største Embeder. Jeg tror, at naar vi se paa disse Tal — jeg har oversprunget de fleste, fordi jeg var bange for at trætte — og navnlig paa

Slutningslønnen, tør jeg sige, at vore Lærere i Almindelighed ville blive taalelig godt stillede. En Landsbylærer i de mindre Embeder kan naa noget over 2,000 Kr. i Løn efter 20 Aars Forløb. Skulde jeg ønske noget, skulde det være at faa Terminerne forandrede til 5 treaarige i Stedet for 5 fireaarige, saa at vedkommende i Løbet af 15 Aar fik sin fulde Løn. Men det har nu ikke saa meget at sige.

Kan altsaa en Landsbylærer i de største Embeder ende med 27 à 2800 Kr. og en Købstadslærer med 3,000 Kr., tror jeg, at Lærerstandens i det hele maa siges at være socialt stillet som den jævne Mellemstand, den skal virke iblandt, og som jeg ikke ønsker den forrykket fra. Jeg kender ikke saa meget til Købstadforholdene, men jeg ved, at naar Landsbylærerne mange Steder have haft en betydningsfuld Gerning, hvad der er vel kendt, at de have, hænger det nøje sammen med, at de i Regelen have staaet paa jævn Fod med Mellemstanden i den Befolkning, de have levet iblandt. Læreren har ikke løftet sig over den og har ikke været trykket ned under den, han kan gaa ind og ud hos Befolkningen og omgaas den ganske som Ligemand. Den Stilling maa for ingen Pris forrykkes. I det Øjeblik, Læreren glider ud af den Stilling, saa han enten bliver Hale paa Herregaardene eller Proletar, vil det være en social Omvæltning af Rang, der vil faa vidtrækkende Følger. Læreren Gerning er for en stor Del betinget af, at han staaar paa jævn Fod med Mellemstanden. Derfor er hans Betydning mange Steder langt mere vidtrækkende end Præstens, naar denne ikke har kunnet ryste Fornemheden af sig og stille sig saa jævnt, at han kan omgaas Befolkningen — hvad dog heldigvis mange kunne, om end ikke altid saa let. Læreren Forspring der er uberegneligt. Jeg tror, han kan holde den Stilling ogsaa i de nuværende gode Tider — de ere for Resten ikke saa flotte for Landmændene, som mange ville gøre dem til. Med den Løn, Læreren nu vil faa, vil han blive ligestillet med den almindelige Befolkning.

Kommunerne paa Landet ville, hvis dette Forslag gaar igennem, faa en Merudgift paa 900,000 Kr. og Staten for deres Vedkommende en paa 600,000 Kr. Landkommunernes Udgifter forøges altsaa med 25 pCt., Statens med 34 pCt., og det stikker jo ret grelt af mod Købstæderne, hvor den kommunale Merudgift bliver 13 pCt. og Udgiften for Staten over 80 pCt.

Den Paragraf i Lovforslaget, der handler om større Tilskud til Skolefon-